

BAB

4

HALA TUJU PEMBANGUNAN DESA

HALA TUJU PEMBANGUNAN DESA

DPF Desa Negara diperincikan melalui enam peringkat iaitu:

Visi dan Matlamat

“DESA SEJAHTERA, NEGARA SEJAHTERA”

‘Sejahtera’ berdasarkan Dewan Bahasa dan Pustaka bermaksud bebas daripada segala kesusahan, aman sentosa dan makmur. Visi ini dibentuk bagi memberi pandangan atau wawasan kepada desa di masa hadapan yang sejahtera untuk didiami dan mampu menyumbang kepada kesejahteraan negara.

Pembangunan fizikal, ekonomi, sosial dan alam sekitar merupakan elemen pembangunan yang perlu diterapkan dalam merancang kawasan desa bagi mencapai visi yang ditetapkan. Dari sudut pembangunan fizikal, desa sejahtera adalah desa yang mempunyai kemudahan awam dan infrastruktur yang mencukupi di samping mempunyai aksesibiliti yang baik untuk mendapatkan kemudahan tersebut. Pembangunan desa yang sejahtera juga perlu menyediakan aktiviti ekonomi desa dengan menggunakan kepelbagai sumber jaya desa sedia ada agar mampu meningkatkan peluang pekerjaan dan pendapatan penduduk desa. Pembangunan sosial pula merangkumi penduduk yang produktif dan berdaya maju dalam petempatan desa yang sejahtera. Budaya dan nilai kemasyarakatan yang tinggi serta pemeliharaan alam semula jadi turut menyumbang kepada kesejahteraan desa.

Dalam memastikan visi Desa Sejahtera, Negara Sejahtera berjaya direalisasikan, matlamat penyediaan dasar ini adalah “**Desa berdaya huni (*livable*) dan berdaya tahan (*resilient*).**”

17

PERNYATAAN DASAR

- Pernyataan bertulis bagi menentukan haluan dan arah aliran pemajuan fizikal.
- Pernyataan mengenai hasrat untuk mencapai sesuatu kehendak yang berorentasikan matlamat dan tujuan.
- Rancangan menentukan strategi yang akan dijalankan.
- Proses mengatur sesuatu rancangan, program dan perencanaan.

46

STRATEGI

- Cara-cara merancang dan melaksanakan.
- Rancangan yang teratur (merangkumi pelbagai faktor) untuk mencapai matlamat atau kejayaan.
- Kenyataan berbentuk substantif yang menunjukkan perbuatan dan tindakan mengikut kesesuaian pernyataan dasar yang dinyatakan.

113

LANGKAH

- Tindakan terperinci yang diambil untuk mencapai sesuatu tujuan.
- Bersifat boleh ubah mengikut kesesuaian sesuatu pihak, masa dan tempat.
- Kaedah untuk merealisasikan cadangan dasar dan strategi secara nyata.
- Bersifat berdaya laksana.

Tema

Tiga tema telah dibentuk iaitu **Hijau, Harmoni dan Dinamis** bagi menterjemah visi pembangunan desa sehingga tahun 2030 dan dijadikan asas kepada pembentukan teras dan pernyataan dasar. Tema ini sangat sesuai dengan ciri-ciri desa iaitu alam semula jadi, kawasan pertanian dan petempatan. Ciri-ciri positif dan kelebihan desa boleh dirumuskan merujuk kepada ketiga-tiga komponen utama iaitu:

- i. Kesuburan tanah dan kekayaan sumber.
- ii. Keindahan alam semula jadi.
- iii. Keselesaan petempatan.

Integrasi antara ketiga-tiga ciri desa ini menghasilkan tema **Hijau, Harmoni** dan **Dinamis** seperti berikut:

Hijau

- Gabungan antara alam semula jadi dan kawasan pertanian memberikan imej hijau kepada kawasan desa.
- Hutan, sungai, pantai, tasik, tanah tinggi dan gunung-ganang dipelihara.
- Pengekalan alam semula jadi dan kepelbagaiannya biodiversiti desa.
- Aktiviti pertanian secara terkawal.
- Penggunaan sumber jaya desa secara mampan.
- Amalan hidup sihat dan hijau.

Harmoni

- Pembangunan / aktiviti manusia yang lebih sensitif dan menekankan kepada pengekalan alam semula jadi.
- Saling melengkapi / menyokong dan tidak bercanggah.
- Membentuk suasana yang nyaman dan selesa dihuni.
- Pemeliharaan imej kawasan desa yang berkepadatan rendah, komuniti homogenus, suasana tenang dan damai, ikatan sosial yang rapat dan terdapat kepelbagaiannya reka bentuk seni bina tradisional.

Dinamis

- Aset semula jadi yang terdapat di kawasan desa dibangunkan secara mampan bagi meningkatkan pendapatan dan keselesaan penduduk desa.
- Fokus kepada agromakanan dan menjadi pengeluar utama bekalan makanan negara.
- Kepelbagaiannya peluang ekonomi berasaskan sumber jaya desa.

Teras

Pernyataan dasar secara trans-sektoral disediakan mengikut lima teras utama yang saling menyokong pencapaian visi dan matlamat pembangunan desa. Terdapat **17 pernyataan dasar, 46 strategi** dan **113 langkah** bagi keseluruhan DPF Desa Negara yang dirumuskan seperti berikut:

KOD DASAR	TERAS 1	TERAS 2	TERAS 3	TERAS 4	TERAS 5	JUMLAH
PERNYATAAN DASAR	AD singkatan daripada ALAM DESA	SD singkatan daripada SIMBIOTIK DESA	DD singkatan daripada DAYA DESA	ED singkatan daripada EKONOMI DESA	PD singkatan daripada PENGURUSAN DESA	17
STRATEGI	4 PERNYATAAN DASAR	2 PERNYATAAN DASAR	5 PERNYATAAN DASAR	3 PERNYATAAN DASAR	3 PERNYATAAN DASAR	46
LANGKAH	24 LANGKAH	9 LANGKAH	52 LANGKAH	14 LANGKAH	14 LANGKAH	113

Setiap strategi diperincikan dengan huraian langkah-langkah, cadangan lokasi (tipologi grid), indikator pelaksanaan, fasa pelaksanaan, agensi pelaksana dan agensi pemantau.

داسر ۋەنچاڭ دېسا ئىخبارا

DASAR PERANCANGAN FIZIKAL **DESA NEGARA** (DPF DESA NEGARA 2030)

VISI

Desa Sejahtera,
Negara Sejahtera

MATLAMAT

Desa berdaya huni
(*livable*) dan berdaya
tahan (*resilient*)

TEMA

Hijau

Harmoni

Dinamis

TERAS1

PENGURUSAN
MAMPAN ALAM
SEKITAR DESA

4

9

24

PERNYATAAN DASAR

STRATEGI

LANGKAH

TERAS2

PENGUKUHAN
HUBUNGAN
SIMBIOTIK
BANDAR-DESA

2

4

9

PERNYATAAN DASAR

STRATEGI

LANGKAH

TERAS3

PENGUKUHAN
DAYA HUNI DESA

5

19

52

PERNYATAAN DASAR

STRATEGI

LANGKAH

TERAS4

MEMPERKASA
EKONOMI DESA

3

8

14

PERNYATAAN DASAR

STRATEGI

LANGKAH

TERAS5

PENGURUSAN DESA
BERDAYA LAKSANA

3

6

14

PERNYATAAN DASAR

STRATEGI

LANGKAH

PERNYATAAN DASAR	STRATEGI
AD 1 – Penjagaan KSAS Dan Sumber Biodiversiti Desa	AD 1.1 – Memelihara KSAS Dan Biodiversiti Desa AD 1.2 – Memulihara KSAS Dan Biodiversiti Desa AD 1.3 – Memartabat Khazanah Dan Keindahan Warisan Alam Semula Jadi Desa AD 2.1 – Memperkasakan Pengurusan Sumber Biodiversiti Oleh Komuniti Desa AD 2.2 – Meningkatkan Pengetahuan Dan Kesedaran KSAS dan Biodiversiti Di Kalangan Komuniti Desa AD 2.3 – Menggalakkan Amalan Hijau Di Kalangan Komuniti Desa AD 3.1 – Menambah Stesen Pemantauan Kualiti Alam Sekitar Di Desa AD 4.1 – Mewujudkan Sistem Pengurusan Risiko Bencana Efektif AD 4.2 – Meningkatkan Tahap Kesiapsiagaan Agenzi Kerajaan Dan Komuniti Desa
AD 2 – Pemerkasaan Peranan Komuniti Dalam Penjagaan Alam Sekitar Desa	
AD 3 – Pemantauan Kualiti Alam Sekitar Desa	
AD 4 – Pengurusan Risiko Bencana Yang Efektif	
SD 1 – Merekayasa Pekan Sebagai Pemangkin Pembangunan Desa	SD 1.1 – Memperkuuhkan Pekan Sebagai Pusat Ekonomi Dan Perkhidmatan Desa SD 1.2 – Mengukuhkan Peranan PPD SD 2.1 – Memperkuuhkan Rangkaian Perhubungan Antara Kampung – Pekan – Bandar SD 2.2 – Menaik Taraf Dan Menyelenggara Jalan Masuk dan Jalan Dalam Kampung
SD 2 – Pengukuhan “Urban—Rural Link”	
DD 1 – Pemeliharaan Karektor Spatial Desa	DD 1.1 – Menentukan Sempadan Kampung DD 1.2 – Memetakan Aset Desa DD 1.3 – Mengawal Pertukaran Guna Tanah Di Kawasan Desa DD 1.4 – Memelihara Kawasan Zon Penampang Desa DD 1.5 – Meningkatkan Kependudukan Desa Teru tama Golongan Muda Dan Pesara Dari Bandar DD 1.6 – Mengurus Rumah Usang Bagi Meningkatkan Imej dan Keindahan Desa
DD 2 – Pemeliharaan Dan Pemuliharaan Warisan Desa	DD 2.1 – Memulihara Rumah Melayu Tradisional DD 2.2 – Menyemarakkan Industri Pembuatan Rumah Melayu Tradisional DD 2.3 – Meningkatkan Kesedaran Masyarakat Tentang Warisan Budaya DD 2.4 – Memartabatkan Warisan Kebangsaan Orang Hidup (WAKOH)
DD 3 – Peningkatan Infrastruktur yang Efisien	DD 3.1 – Menjamin Sumber Bekalan Air Bersih Yang Berterusan Dan Mencukupi DD 3.2 – Menyokong Pengagihan Bekalan Elektrik 24 Jam Yang Menyeluruh DD 3.3 – Memacu ICT Dalam Menyokong Ekonomi Desa DD 3.4 – Mengukuhkan Sistem Pengurusan Sisa Pepejal Di Desa DD 3.5 – Mengukuhkan Sistem Pembetungan Di Desa
DD 4 – Penyediaan Kemudahan Awam	DD 4.1 – Menyediakan Kemudahan Awam Yang Mencukupi Dan Berkualiti DD 4.2 – Memupuk Unsur ‘Pemilikan Komuniti’ Dan Konsep ‘Social Enterprise’
DD 5 – Pengukuhan Dan Peningkatan Penyertaan Sosial	DD 5.1 – Mengukuhkan Perasaan Cinta Dan Semangat Kekitaan DD 5.2 – Mengukuhkan Konsep Kejiranan Dan Kemasyarakatan Dalam Kehidupan Seharian
ED 1 – Menstruktur Semula Ekonomi Desa	ED 1.1 – Mempelbagaikan Aktiviti Ekonomi Berdasarkan Kelebihan Dan Keperluan Setempat ED 1.2 – Memberi Penekanan Kepada Tanaman Makanan
ED 2 – Meningkatkan Produktiviti Ekonomi Desa	ED 2.1 – Memajukan Kluster Ekonomi Desa ED 2.2 – Memantapkan Keupayaan Usahawan Desa ED 2.3 – Menggalakkan Inovasi, Pensijilan dan Penjenamaan
ED 3 – Pengukuhan Rantaian Nilai (<i>Value-Chain</i>) Ekonomi Desa	ED 3.1 – Menggalakkan Perjanjian Bekalan ED 3.2 – Menambah Penggunaan <i>E-Commerce</i> Di Dalam Pemasaran Produk Desa ED 3.3 – Membudayakan Penggunaan Produk Desa Di Kalangan Masyarakat Umum
PD 1 – Pengukuhan Sistem Tadbir Urus Desa	PD 1.1 – Meningkatkan Penyelarasian Antara Agenzi Di Peringkat Persekutuan, Negeri dan Daerah
PD 2 – Memperkasa Keupayaan Komuniti Dalam Pembangunan Desa	PD 2.1 – Mengukuhkan Kolaborasi Yang Menguntungkan Komuniti PD 2.2 – Memperkasa Keupayaan dan Memanfaatkan Potensi Komuniti Desa
PD 3 – Pelaksanaan Sistem Ciri-Ciri Desa Malaysia (CHARMs) Dalam Tadbir Urus Desa	PD 3.1 – Melaksanakan CHARMs Dalam Perancangan Dan Pembangunan Desa PD 3.2 – Mengemas Kini Sistem Maklumat Kampung Secara Berkala Dan Sistematik Melalui CHARMs PD 3.3 – Memantau Pelaksanaan Dan Kemajuan Projek Pembangunan Desa Melalui CHARMs